

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-180/24 - 1

Asia C-180/24

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

6.3.2024

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Sąd Okręgowy w Poznaniu (Poznańin alueellinen tuomioistuin, Puola)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

29.2.2024

Kantaja:

Santander Consumer Bank S.A.

Vastaaja:

EN

VÄLIPÄÄTÖS

[--]

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy (Poznańin alueellisen tuomioistuimen siviiliasioita käsittelevä XV valitusosasto, Puola)

[--]

käsiteltyään [--]

[--] [kanteen ja asian yksilöintitiedot]

Santander Consumer Bank SA, jonka kotipaikka on Wrocław,

vastaa EN

jossa on kyse saatavasta,

molempien asianosaisten toimitettua valituksen

[– –]

antaa seuraavaan välipäätöksen:

1. [– –]

2. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan nojalla Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään seuraava ennakkoratkaisukysymys:

Onko kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY (EUVL 2008, L 133, s. 66) 3 artiklan j alakohtaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että kulutusluottosopimuksissa käytetään ehtoja, joiden sisällöstä ei ole sovittu erikseen sopimuspuolten välisissä neuvotteluissa ja joiden mukaan korkoa peritään koko kuluttajalle myönnetyn luoton määrästä, joka sisältää paitsi kuluttajalle tosiasiallisesti maksetun määrän myös määrät, jotka on ilmoitettu käytetyn luoton muiden kustannusten kattamiseen (mukaan lukien, kuten tässä asiassa, muun muassa luotonantajan palkkion eli provision ja henki- ja assistance-vakuutusmaksut);

3. asian käsittelyä lykätään siviiliprosessilain (kodeks postępowania cywilnego) 177 §:n 3^l momentin nojalla.

Perustelut

I. Asian tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet kansallisessa tuomioistuimessa.

- 1 Kantaja Santander Consumer Bank SA, jonka kotipaikka on Wrocław, on vaatinut, että vastaaja EN velvoitetaan maksamaan sille 33 016,23 Puolan zlotya sopimuksen mukaisine korkoineen, joiden määrä on viivästyskorkojen enimmäismäärä, joka lasketaan 30 880,42 zlotyn määrälle ajanjaksolta, joka alkaa 11.9.2020 ja päättyy maksun suorituspäivään, sekä lain mukaisine viivästyskorkoineen laskettuna 2 100,88 zlotyn määrälle ajanjaksolta, joka alkaa kanteen nostamispäivästä ja päättyy maksun suorittamispäivään. Lisäksi kantaja on vaatinut, että vastaaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 2 Vastaaja on vaatinut, että kanne hylätään ja että kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 3 Sąd Rejonowy (piirioikeus, Puola) on valituksenalaisella tuomiollaan hyväksynyt kanteen lähes kokonaisuudessaan.
- 4 Kyseinen ratkaisu perustuu seuraaviin tosiseikkoihin:

2

(i) Vastaaja teki 6.9.2018 kantajan kanssa käteislainasopimuksen nro 158507783883, joka koski 38 786,35 zlotya, jotka sopimuksen mukaan oli tarkoitus käyttää seuraaviin tarkoituksiin:

- luotonottajan kulutustarkoitus – 5 500 zlotya,
- luotonottajan aiempien rahoitusvelkojen maksaminen takaisin luotonantajalle – 21 655,04 zlotya,
- luotonantajan luoton myöntämisestä veloittaman palkkion eli provision rahoittaminen – 4 525,10 zlotya,
- henkivakuutusmaksujen rahoittaminen – 6.516,11 zlotya,
- assistance-vakuutusmaksujen rahoittaminen – 582 zlotya
- sen maksun rahoittaminen, joka peritään kulutukseen tarkoitettujen varojen siirtämisestä luotonottajalle – 8,10 zlotya.

Sopimuksessa määritelty maksettava kokonaisuus oli 49 570,34 zlotya, joka muodostui 38 786,35 zlotyn luottopääomasta koko luottosopimuksen ajalle laskettuine korkoineen, joiden yhteismäärä oli 10 783,99 zlotya.

(ii) Sopimuksessa määrättiin, että laina maksettaisiin takaisin 60 kuukausierässä lokakuusta 2018 alkaen. Kuukausieristä 59:n määrä oli 831,16 zlotya ja viimeisen kuukausierän määrä oli 831,30 zlotya.

(iii) [– –]

(iv) Vastaaja maksoi takaisin vain osan erääntyneestä määrästä, 15 465,54 zlotya, josta 7 905,93 zlotya on luoton pääomaa, kuten kantajan toimittamasta maksuluettelosta käy ilmi [– –].

(v) Kantaja irtisanoi lainasopimuksen ja pani näin ollen vireille nyt käsiteltävän asian.

(vi) Kannekirjelmässään kantaja on vaatinut, että vastaaja veloitetaan maksamaan sille 33 016,23 zlotya, joka muodostuu seuraavista eristä

- 30 880,42 zlotya erääntynyttä pääomaa siihen lisättyine korkoineen,
- 2 100,88 zlotya sopimuksen mukaisia seuraamuksenluonteisia korkoja,
- 34,93 zlotyn kiinteämääräinen maksu pankkipalvelupaketista.

5 Kantaja ja vastaaja ovat valittaneet tuomiosta.

- 6 Kun otetaan huomioon molempien asianosaisten valituskirjelmissään esittämät väitteet, edellä esitettyjä tosiseikkoja on asian käsittelyn valitusvaiheessa pidettävä riidattomina.
- 7 [– –].
- 8 Vastaajan valitus koskee Sąd Rejonowy ratkaisua kokonaisuudessaan ja siinä vaaditaan kanteen hylkäämistä. Vastaaja on vedonnut valitusperusteissaan seuraaviin rikkomisiin:

[viittauksia rikottuihin kansallisen oikeuden säännöksiin]

(i) [– –] siviililain (kodeks cywilnego) 58 §:n rikkominen, koska Sąd Rejonowy on perusteettomasti katsonut, että luottosopimus on lain säännösten mukainen siltä osin kuin siinä määrätään luoton korkoehdoista; valittaja on väittänyt tässä yhteydessä erityisesti, että kulutusluottosopimuksia koskevien säännösten vastaisesti sopimuksessa sallitaan sopimuskorkojen periminen luotonottajan luotoksi luetulla määrällä suoritetuista kustannuksista, tältä osin sopimuksessa on kohtuuttomia sopimusehtoja, vastaaja on toimittanut ilmoituksen ilmaisluotosta, mikä on johtanut korkoja koskevien sopimusehtojen ”peruuttamiseen”, ja näin ollen sopimuksen perusteella ei voida periä mitään korkoja, eikä kantaja näin ollen ole näyttänyt toteen saatavansa määrää, ja lopuksi, että kantaja on irtisanonut luottosopimuksen tehottomasti;

(ii) [– –];

(iii) [– –].

Vastaaja on näin ollen vaatinut, että valituksenalaista tuomiota muutetaan ja kanne hylätään kokonaisuudessaan.

- 9 Valittaja on perustellut vaatimuksiaan väitteillä, joiden mukaan
- sopimuksessa on kielletyllä tavalla sovittu koron perimisestä luottona myönnettyistä luottokustannuksista,
  - näin ollen sopimuksessa ilmoitettu korkojen määrä on virheellinen ja harhaanjohtava, ja sen vuoksi vastaajan velan kokonaismäärä on määritelty sopimuksessa virheellisesti,
  - vastaaja on toimittanut ilmoituksen ilmaisluotosta kulutusluotoista annetun lain (ustawa o kredycie konsumenckim) 45 §:n nojalla, ja tämä merkitsee, että sopimuksesta on poistettu sen korkoehdot,
  - maksukehotuksessa määriteltiin virheellisesti maksamattomana erääntynyt määrä eikä se täyttänyt pankkilainsäädännön 75c §:n mukaisia vaatimuksia, joten sopimus huomioon otettuna kehoitus oli tehoton,

- sopimusta ei ole pätevästi irtisanottu – vastaajan maksamatta jättämä määrä ei sopimuksen irtisanomispäivänä vastannut sopimuksen mukaisia vaatimuksia.

II. Kansallisen ja unionin oikeuden säännökset, joita voidaan soveltaa asiassa.

10 Kansallisen oikeuden säännökset.

Kulutusluotoista annetun lain 3 §

1 mom. Kulutusluottosopimuksella tarkoitetaan sopimusta luotosta, jonka määrä on enintään 255 550 zlotya tai vastaava summa muussa kuin Puolan valuutassa ja jonka luotonantaja osana toimintaansa myöntää tai lupaa myöntää kuluttajalle.

2 mom. Kulutusluottosopimuksella tarkoitetaan erityisesti:

- 2) pankkilainsäädännössä tarkoitettua luottosopimusta;

Kulutusluotoista annetun lain 5 §:

6a kohta: muilla luottokustannuksilla kuin korkokuluilla tarkoitetaan kaikkia kustannuksia, jotka kuluttajan on maksettava kulutusluottosopimuksen yhteydessä ja jotka eivät ole korkoja;

10 kohta: lainakorolla tarkoitetaan korkoa, joka ilmoitetaan nostetun luoton määrään luottosopimuksen mukaan vuositasolla sovellettuna kiinteänä tai vaihtuvana prosenttilukuna;

12 kohta: todellinen vuosikorko - kuluttajalle aiheutuvat luoton kokonaiskustannukset ilmaistuna luoton kokonaismäärälle laskettuna vuosikorkona;

Kulutusluotoista annetun lain 30 §:n 1 momentti:

6 kohta: Kulutusluottosopimuksessa on ilmoitettava muun muassa lainakorko, koron soveltamista koskevat ehdot ja lainakoron muuttamiseen sovellettavat kaudet, ehdot ja menettelyt samoin kuin sovellettava indeksi tai viitekorko, jos sitä on tarkoitettu soveltaa alkuperäiseen lainakorkoon; jos kulutusluottosopimuksessa määrätään eri lainakoroista, nämä tiedot on annettava kaikista sopimuksen voimassaoloaikana sovellettavista korkokannoista;

7 kohta: todellinen vuosikorko ja kuluttajan maksettavaksi tulevat luoton kokonaiskustannukset laskettuna kulutusluottosopimuksen tekohetkellä, sekä kaikki niiden laskennassa käytetyt oletukset;

Kulutusluotoista annetun lain 45 §:n 1 momentti: Jos luotonantaja rikkoo edellä 29 §:n 1 momentissa, 30 §:n 1 momentin 1–8, 10, 11 tai 14–17 kohdassa, 31–

33 §:ssä, 33a §:ssä tai 36a–36c §:ssä säädettyä, kuluttaja voi, ilmoitettuaan tästä kirjallisesti luotonantajalle, maksaa luoton takaisin ilman korkoja ja muita luotonantajalle maksettavia luottokustannuksia sopimuksen mukaisin määräajoin ja siinä määrätyllä tavalla.

Kulutusluotoista annetun lain 47 §: Sopimusehdoilla ei voida sulkea pois tai rajoittaa kuluttajan laissa säädettyjä oikeuksia. Tällaisissa tapauksissa sovelletaan laissa säädettyä.

Siviililain (kodeks cywilnego) 6 §: Todistustaakka tosiseikasta on sillä, joka vetoaa kyseiseen seikkaan perustuviin oikeudellisiin seurauksiin.

Siviililain 58 §:

1 mom. Oikeustoimi, joka on lain vastainen tai jolla pyritään kiertämään lakia, on pätemätön, ellei asiaankuuluvassa säännöksessä säädetä muusta seurauksesta, erityisesti siitä, että pätemättömien ehtojen sijasta sovelletaan lain asianmukaisia säännöksiä.

2 mom. Yhteiskunnan hyvien tapojen vastainen oikeustoimi on pätemätön.

3 mom. Jos vain osa oikeustoimesta on pätemätön, oikeustoimen muut osat pysyvät voimassa, ellei olosuhteista ilmene, että toimea ei olisi toteutettu ilman pätemättömäksi tulleita osia.

Siviililain 385¹ §:

1 mom: Kuluttajan kanssa tehdyn sopimuksen ehdot, joista ei ole erikseen neuvoteltu, eivät sido kuluttajaa, jos niissä määritetään hänen oikeutensa ja velvollisuutensa hyvän tavan vastaisesti ja jos ne loukkaavat ilmeisellä tavalla hänen etujaan (lainvastaiset sopimusehdot). Tämä säännös ei koske ehtoja, joissa määritetään osapuolten olennaiset velvoitteet, mukaan luettuna hinta tai vastike, jos ne on muotoiltu yksiselitteisesti.

2 mom: Vaikka jokin sopimusehto ei 1 momentin mukaan sido kuluttajaa, muut sopimusehdot jäävät osapuolia sitoviksi.

3 mom: Kuluttajasopimuksen ehdoilla, joista ei ole neuvoteltu erikseen, tarkoitetaan sopimusehtoja, joiden sisältöön kuluttaja ei ole voinut tosiasiallisesti vaikuttaa. Kyse on erityisesti sopimusehdoista, jotka sisältyvät toisen sopimuspuolen kuluttajalle tarjoamaan vakiosopimukseen.

4 mom. Todistustaakka siitä, että ehdosta on neuvoteltu erikseen, on sillä, joka vetoaa tähän seikkaan.

Siviililain 385² §:

Sopimukseen sisältyvien sopimusehtojen yhteensoveltuvuutta hyvien tapojen kanssa arvioidaan sopimuksen tekoajankohtana vallinneen tilanteen perusteella

ottaen huomioon sopimuksen sisältö, sopimuksen tekemiseen liittyvät olosuhteet ja muut sopimukseen, johon arvioinnin kohteena olevat määräykset sisältyvät, liittyvät sopimukset.

Siviiliprosessilain 245 §.

Kirjallisessa tai sähköisessä muodossa laadittu yksityinen asiakirja on todiste siitä, että sen allekirjoittanut henkilö on antanut asiakirjaan sisältyvän ilmoituksen.

Siviiliprosessilain 253 §:

Jos asianosainen kiistää yksityisen asiakirjan aitouden tai väittää, että asiakirjasta ilmenevä sen allekirjoittaneen henkilön ilmoitus ei ole peräisin kyseiseltä henkilöltä, asianosaisen on todistettava tämä seikka. Jos riita kuitenkin koskee yksityistä asiakirjaa, joka on peräisin muulta henkilöltä kuin asiakirjan kiistäneeltä asianosaiselta, asianosaisen, joka vetoaa asiakirjaan, on näytettävä toteen, että asiakirja on aito.

Siviiliprosessilain 316 §:n 1 momentti:

Tuomioistuin antaa tuomionsa asian käsittelyn päätteeksi niiden tosiseikkojen perusteella, jotka vallitsevat käsittelyn päättymishetkellä; erityisesti saatavan määräämistä maksettavaksi ei estä se seikka, että saatava on erääntynyt maksettavaksi oikeudenkäynnin aikana.

11 Unionin oikeuden säännökset.

Kulutusluottosopimuksista ja neuvoston direktiivin 87/102/ETY kumoamisesta 23.4.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/48/EY (EUVL 2008, L 133, s. 66; jäljempänä direktiivi 2008/48) 3 artiklan j alakohta: ”[Tässä direktiivissä tarkoitetaan] ’lainakorolla’ korkoa, joka ilmoitetaan nostetun luoton määrään vuositasolla sovellettuna kiinteänä tai vaihtuvana prosenttilukuna”

Direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohta: ”Luottosopimuksessa on mainittava selkeästi ja tiiviisti:

f) lainakorko, koron soveltamista koskevat ehdot sekä, mikäli ne ovat käytettävissä, alkuperäiseen lainakorkoon sovellettava indeksi tai viitekorko sekä lainakoron muuttumiseen liittyvät kaudet, ehdot ja menettelyt ja, jos eri tilanteissa sovelletaan erilaisia lainakorkoja, edellä mainitut tiedot kaikista sovellettavista koroista”;

Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista 5.4.1993 annetun neuvoston direktiivin 93/13/ETY (EYVL 1993, L 95, s. 29; jäljempänä direktiivi 93/13/ETY) 3 artikla:

1 kohta: Sopimusehtoa, josta ei ole erikseen neuvoteltu, pidetään kohtuuttomana, jos se hyvän tavan vastaisesti aiheuttaa kuluttajan

vahingoksi huomattavan epätasapainon osapuolten sopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien välille. 2 kohta: Sopimusehtoa ei koskaan pidetä erikseen neuvoteltuna, jos se on ennakolta laadittu, eikä kuluttaja ole näin ollen voinut vaikuttaa sen sisältöön, varsinkaan ennakolta muotoiltujen vakiosopimusten yhteydessä.

Ehdon tai yksittäisen ehdon tietyistä osista erikseen neuvottelemisen ei sulje pois tämän artiklan soveltamista sopimuksen muihin osiin, jos sopimuksen yleinen arviointi osoittaa, että kyseessä on kaikesta huolimatta ennakolta muotoiltu vakiosopimus.

Jos elinkeinonharjoittaja väittää, että vakioehdosta on neuvoteltu erikseen, todistustaakka tästä seikasta on hänellä.

Direktiivin 93/13/ETY 4 artiklan 1 kohta: Sopimusehdon kohtuuttomuutta arvioidaan ottaen huomioon sopimuksen kohteena olevien tavaroiden ja palvelujen luonne ja viitaten sopimuksetekohetkellä kaikkiin sopimuksen tekoon liittyviin olosuhteisiin sekä kaikkiin muihin sopimuksen ehtoihin tai toiseen sopimukseen, josta se on riippuvainen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 7 artiklan soveltamista.

Direktiivin 93/13/ETY 5 artikla: Jos on kyse sopimuksesta, jonka kaikki tai tietyt kuluttajalle esitetyt ehdot on laadittu kirjallisesti, ehdot on aina laadittava selkeästi ja ymmärrettävästi. Jos ehdon merkityksestä syntyy epäilystä, kuluttajalle suotuisin tulkinta on etusijalla. Tätä tulkintasääntöä ei sovelleta 7 artiklan 2 kohdassa säädettyjen menettelyjen yhteydessä.

III. Oikeudelliset seikat, joista ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on epävarma, ja niiden merkitys oikeudellisen ongelman ratkaisemisen kannalta

A. Unionin tuomioistuimen ratkaisun merkitys pääasian kannalta.

- 12 Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie (Krakovan piirioikeus – Podgórze w Krakowie, Puola) antoi 28.10.2022 välipäätöksen, jolla se esitti unionin tuomioistuimelle kaksi ennakkoratkaisukysymystä (asia C-678/22), joista ensimmäinen koski samaa asiaa kuin josta on kyse tässä asiassa esitetyssä ennakkoratkaisukysymyksessä. Työjärjestyksensä 100 artiklan nojalla unionin tuomioistuin kuitenkin poisti asian rekisteristään 5.12.2023 antamallaan määräyksellä, koska Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie ilmoitti sille 20.11.2023 antamallaan määräyksellä, että pääasian käsittely oli lopetettu.
- 13 Unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettu kysymys koskee lähinnä sitä, mistä osasta luotonantajan luottona myöntämää määrää voidaan sopimuksessa laskea veloittavat korot. Tässä asiassa vastaajalle on myönnetty luotto, joka muodostuu kahdesta perusosasta: luotosta *sanan suppeassa merkityksessä* (27 155,04 zlotya) ja luotonottajan luotolla suorittamiksi ilmoitetuista luoton myöntämiskustannuksista (pankin palkkio eli provisio, vakuutusmaksut jne.;

11 631,31 zlotya). Näiden yhteenlaskettu määrä oli 38 786,35 zlotya ja tämän määrän perusteella on laskettu korot, joiden määrä koko sopimuksen voimassaoloajalle pääomitetuina oli 10 783,99 zlotya.

- 14 Jos katsotaan, että – toisin kuin kantaja on esittänyt osapuolten tekemän sopimuksen perusteella – korkoja voidaan periä ainoastaan pääomasta *sanan suppeassa merkityksessä*, vaikuttaa tämä merkittävästi siihen, miten on arvioitava kantajan oikeudenkäynnissä esittämää vaatimusta: kantaja vaatii maksua maksamattomasta määrästä, jossa on otettu huomioon myös korot, jotka on laskettu myönnetyn luoton kustannukset sisältävästä määrästä, vaikka korot voitaisiin tässä tapauksessa laskea sopimuksessa vain 27.155,04 zlotyn määrästä.

B. Niiden säännösten tulkintaa koskevat epävarmuudet, joiden perusteella asia ratkaistaan.

- 15 Näissä olosuhteissa ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on epävarma siitä, miten on tulkittava direktiivin 2008/48 3 artiklan j alakohtaa, jossa säädetään, että lainakorolla tarkoitetaan korkoa, joka ilmoitetaan nostetun luoton määrään vuositasolla sovellettuna kiinteänä tai vaihtuvana prosenttilukuna. Puolan oikeusjärjestykseen on otettu samansisältöinen sääntö kulutusluotoista annettuun lakiin: mainitun lain 5 §:ssä lainsäätäjä on säätänyt, että lainakorolla tarkoitetaan korkoa, joka ilmoitetaan nostetun luoton määrään luottosopimuksen mukaan vuositasolla sovellettuna kiinteänä tai vaihtuvana prosenttilukuna.
- 16 Kun otetaan huomioon myös se, että Puolan oikeuskäytäntö on tältä osin vaihtelevaa, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on epävarma siitä, onko direktiivin 2008/48 tavoitteiden perusteella pidettävä kiellettyinä sitä, että kulutusluottosopimuksissa käytetään ehtoja, joiden mukaan kuluttajan on maksettava pääomakorkoja, joiden määrä lasketaan paitsi kuluttajan tosiasiallisesti nostaman luoton määrän myös muiden luottokustannusten perusteella, jotka elinkeinonharjoittaja (luotonantaja) on ilmoittanut kuluttajan suorittaneen luotolla.
- 17 Puolan oikeuskäytännössä on useiden vuosien ajan ollut erimielisyyttä siitä, voidaanko korkoja periä siitä osasta pääomaa, jolla on ilmoitettu katettavan luotolla maksetut kustannukset. Lukuisissa ratkaisuissa on katsottu, että näin tekeminen on hyväksyttävää (esim. Sąd Okręgowy w Poznaniu tuomio 27.5.2022, XIV C 210/22, LEX nr 3440970; Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy tuomio 27.6.2022, I C 284/22, LEX nr 3501043; Sąd Okręgowy w Gliwicachin tuomio 25.10.2022, I C 257/22, LEX nr 3550333; Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawien tuomio 27.12.2022, II C 3085/22, LEX nr 3505069; Sąd Rejonowy w Ciechanowien tuomio 25.1.2023, I C 185/22, LEX nr 3504213; Sąd Okręgowy w Warszawien tuomio 31.3.2023, V Ca 3217/22, LEX nr 3553822), mutta monissa tuomioissa on kyseenalaistettu kyseinen tapa laskea korkojen määrä (esim. Sąd Rejonowy w Bartoszycachin tuomio 4.11.2021, I C 983/20, LEX nr 3280686; Sąd Okręgowy w Toruniu tuomio 25.5.2022, VIII Ca 169/22, LEX nr 3369969; Sąd Rejonowy w Słupcyn tuomio 27.6.2022, I C 146/22, LEX nr 3561755; Sąd Rejonowy w Gdynin tuomio 6.7.2022, II C

64/2022, LEX nr 3580501; Sąd Okręgowy w Sieradzun tuomio 11.1.2023, I Ca 478/22, LEX nr 3550701; Sąd Okręgowy w Kielcachin tuomio 1.2.2023, II Ca 1858/22, LEX nr 3511122; Sąd Okręgowy w Sieradzun tuomio 3.2.2023, I Ca 601/22, LEX nr 3550176). Sąd Najwyższy (ylin yleinen tuomioistuin, Puola) on kerran jättänyt antamatta kassaatiovalituslupaa ja siten välillisesti hyväksynyt mahdollisuuden periä korkoa siitä osasta pääomaa, jolla pankin palkkio eli provisio on katsottu maksetun luottona (ks. SN:n päätös 15.6.2023, I CSK 4175/22, LEX nr 3569756; tapaukseen on viitattu teoksessa T. Czech, Kredyt konsumencki. Komentarz, III. painos, Varsova 2023).

- 18 Kun otetaan huomioon direktiivin 2008/48 10 artiklan 2 kohdan f alakohdan sanamuoto, luettuna yhdessä direktiivin 3 artiklan j alakohdan kanssa, sekä sopimusvapautta koskeva yleinen siviilioikeuden periaate, mainitut säännökset eivät ole *nimenomaisesti* esteenä sille, että sopimussuhteessa sovitaan, että pääomakorot lasketaan myös muista luottokustannuksista, jotka luotonottaja maksaa takaisin luoton takaisinmaksuhetkellä ja jotka luotonantaja lukee luottona luotonottajan hyväksi luoton myöntämisvaiheessa. Jos luotonottaja (kuluttaja) nimittäin suostuu tällaiseen ratkaisuun – tosin hiljaisesti, kun hän tekee luottosopimuksen, jonka luotonantaja (elinkeinonharjoittaja) on laatinut – eikä direktiivin 2008/48 tai Puolan kulutusluotoista annetun lain säännösten sanamuodossa suoraan kielletä tätä, tällaista sopimusehtoa ei ole pidettävä lainvastaisena.
- 19 Puolan oikeuskirjallisuudessa on esitetty tätä koskeva näkemys, jonka mukaan kulutusluotoista annetun lain säännöksistä ei löydy perustaa sille, että luottoon perustuvien korkojen laskemiseen sovelletaan eri sääntöjä erityisesti riippuen siitä, mihin tarkoitukseen kyseinen luotto on otettu (J. Gil, M. Szlaszyński, Problematyka odsetek od kredytowanych kosztów bankowego kredytu konsumenckiego. Monitor Prawa Bankowego, 2022, nro 6, s. 59–74, LEX).
- 20 Toisin voidaan kuitenkin katsoa säännöksen teleologisen tulkinnan perusteella. Kohtuullisuuskäsitteet näyttävät nimittäin puoltavan tulkintaa, jonka mukaan pääomakoroilla on tarkoitus palkita luotonantajaa ainoastaan siitä, että luoton pääoma annetaan luotonottajan käyttöön, eikä myös muiden luottokustannusten katsomisesta luotolla maksetuksi eikä varsinkaan palkkiosta eli provisiosta, joka on luonteeltaan luotonantajalle luoton myöntämisestä maksettava lisäkorvaus. Näyttää siltä, että tätä tulkintaa voidaan perustella myös unionin tuomioistuimen [21.4.2016 antaman tuomion Radlinger ja Radlingerová, (C-377/14 (ECLI:EU:C:2016:283)], 81–91 kohdassa esitetyillä perusteluilla.
- 21 Jos näin ollen sovelletaan tätä tulkintatapaa, on siis katsottava, että pääomakorot on tarkoitettu ainoastaan luotonantajan palkkioksi siitä, että se on antanut pääoman luotonottajan käyttöön, eikä lisäksi palkkioksi muiden luottokustannusten antamisesta luottona eikä varsinkaan palkkion eli provision, joka on luonteeltaan luotonantajalle luoton myöntämisestä maksettava lisäkorvaus, tai kolmannelle osapuolelle maksettujen vakuutusmaksujen antamisesta luottona.

- 22 Edellä esitetyistä syistä Sąd Okręgowy w Poznaniu on päättänyt esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen.

[–]

TYÖASIAKIRJA